

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK FELÜGYELETÉÉRT ÉS FOGYASZTÓVÉDELEMÉRT FELELŐS ALELNÖK

Iktatószám: 129526-3/2021

Vezetői Körlevél

a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló 2019/2088 rendelet kapcsán

I. A Vezetői Körlevél célja és hatálya

A Vezetői Körlevél célja az Európai Parlament és a Tanács a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről szóló 2019/2088. számú rendelete („SFDR”) legfőbb rendelkezéseinek 2021. március 10-től történő alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti álláspont és elvárások ismertetése, ezáltal a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az elmúlt időszakban a Magyar Nemzeti Bankhoz („MNB”) több pénzügyi szervezet, illetve ezek érdekképviselői szervezetei is eljuttattak az SFDR-rel kapcsolatos kérdéseket. Jelen Vezetői Körlevél célja ezen kérdések tekintetében is iránymutatás nyújtása, ugyanakkor csak olyan kérdéskörökben, melyekben nem várható szabályozástechnikai sztenderd (RTS) kiadása. Az RTS-ek, illetve első lépésben ezeknek az Európai Bizottság felé benyújtott végső tervezeteinek a kiadása után, a pénzügyi szervezetek által alkalmazott gyakorlat, valamint az esetleges újabb jogalkalmazási kérdések fényében az MNB mérlegeli majd, hogy szükséges-e részletes ajánlás vagy más szabályozói eszköz [például Jogértelmezési kérdések és válaszok (Q&A)] kiadása is.

A Vezetői Körlevél hatálya, címzettjei, illetve az abban említett fogalmak meghatározásai az SFDR hatályával illetve definícióival egyeznek meg azzal, hogy a *pénzügyi piaci szereplőkre* és a *pénzügyi tanácsadókra* a dokumentum együttesen *pénzügyi szervezetként* hivatkozik.

Az SFDR az Európai Unió Fenntartható Pénzügyi Akciótervének („Akcióterv”)¹ egyik legfontosabb eleme. Szorosan kapcsolódik és együttesen értelmezendő a Taxonómia rendelettel², a Benchmark rendelettel³, a MIFID II⁴, az IDD⁵ valamint a Szolvencia II szabályozás⁶ fenntarthatósági elemeivel, továbbá a nem pénzügyi jelentéstétellel kapcsolatos uniós szabályozás⁷ reformjával.

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_hu

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2089 rendelete (2019. november 27.) az (EU) 2016/1011 rendeletnek az uniós éghajlatváltozási referenciamutatók, a Párizsi Megállapodáshoz igazodó uniós referenciamutatók és a referenciamutatókra vonatkozó, fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételek tekintetében történő módosításáról

⁴ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12068-Strengthening-the-consideration-of-sustainability-risks-and-factors-for-financial-products-Regulation-EU-2017-565->

⁵ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11962-Sustainable-finance-obligation-for-insurance-firms-brokers-to-advise-clients-on-social-environmental-aspects>

⁶ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12461-Review-of-measures-on-taking-up-and-pursuit-of-the-insurance-and-reinsurance-business-Solvency-II->

⁷ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/non-financial-reporting_en

Az SFDR több célt szolgál:

- a pénzügyi piaci szereplők és a pénzügyi tanácsadók által a fenntarthatósági kockázatoknak a folyamataikba való integrálása;
- e folyamataik során a fenntarthatóság szempontjából káros hatások figyelembevétele,
- valamint a pénzügyi termékek fenntarthatósági jellemzőivel kapcsolatban az átláthatóság növelése.

Az SFDR-t az MNB kiemelten fontosnak tartja – a fenntarthatóságot és a fogyasztóvédelmet prioritizáló – Felügyeleti Stratégiája⁸, és specifikusan a Zöld Programjára⁹ tekintettel is. Az SFDR prudens alkalmazása ugyanis elősegítheti a fenntarthatósági eredetű pénzügyi kockázatokkal kapcsolatban a pénzügyi szervezetek és az ügyfelek tudatosságának erősítését, ezen keresztül a kockázatok kezelését; a fenntarthatóságot szolgáló finanszírozás bővítését, valamint – mindezek kapcsán a pénzügyi szervezetek által gyűjtendő információk bővülésén keresztül – az MNB mint felügyeleti hatóság tevékenységét is. Az MNB szándéka, hogy a hazai piacon elérhető zöld, fenntarthatósági tematikájú befektetési, megtakarítási és hiteltermékek köre szélesedjen, illetve a termékkínálattal kapcsolatos információk a befektetők számára informatívabbak, érthetőbbek és megbízhatóak legyenek, melyhez az SFDR rendkívül fontos strukturális lépést jelent.

II. Az SFDR személyi és tárgyi hatályának értelmezése

Az SFDR rendeleti formája miatt hazánkban közvetlenül alkalmazandó, csupán az MNB mint illetékes felügyeleti hatóság kijelölése kapcsán volt szükséges átültetni a hazai jogrendszerbe. Az MNB ugyanakkor az SFDR hatálya kapcsán fontosnak tartja egyértelműsíteni, hogy álláspontja szerint:

- az kiterjed az alternatív befektetésialap-kezelők (ABAK-ok) és az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozás alapkezelő társaságai (ÁÉKBV-alapkezelők) 2014/65/EU irányelv¹⁰ 4. cikk (1) bekezdés 8. pontjában meghatározott portfóliókezelési tevékenységére is;
- a 2. cikk 1. d) pontjában foglalt „nyugdíjbiztosítási termék előállító”-inak minősülnek az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (Öpt.) szerinti önkéntes nyugdíjpénztárak, valamint a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (Mpt.) hatálya alá tartozó magánnyugdíjpénztárak¹¹;
- A 2014/65/EU irányelv 4. cikk (1) bekezdés 8. pontjában meghatározott portfóliókezelési tevékenység keretében kezelt nyugdíjpénztári portfóliók esetében az alapkezelőt a pénztár, míg a pénztárat a pénztártagok vonatkozásában terhelik az SFDR szerinti kötelezettségek;
- a 2. cikk (11) bekezdésének a) pontja szerint a „pénzügyi tanácsadó” fogalom minden olyan biztosításközvetítőt magába foglal, amely biztosítási tanácsadást nyújt biztosítási alapú befektetési termékek vonatkozásában. Megjegyzendő azonban, hogy a 17. cikk (1) bekezdése alapján, az SFDR nem alkalmazandó azokra a biztosítási alapú befektetési termékeket értékesítő biztosításközvetítőkre, és azokra a befektetési tanácsadást nyújtó befektetési vállalkozásokra, amelyek három személynél kevesebb közvetítési tevékenységet végző természetes személyt foglalkoztatnak;

⁸ <https://www.mnb.hu/letoltes/osszefoglalo-abra-a-stabilitas-es-bizalom-2-0-cimu-felugyeleti-strategiahoz-1.pdf>

⁹ www.zoldpenzugyek.hu

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU 2014/65/EU irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról)

¹¹ Az SFDR 2. cikk 8. pontja határozza meg a „nyugdíjbiztosítási termék” fogalmát. E szerint nyugdíjbiztosítási termék:

- a) az 1286/2014/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett nyugdíjbiztosítási termék; vagy
- b) az 1286/2014/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének g) pontjában említett egyéni nyugdíjbiztosítási termék;

Az önkéntes- és magánnyugdíjpénztári termékek a fenti 1286/2014/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének e) pontjába tartozó nyugdíjbiztosítási termékeknek minősülnek, ezért terjed ki az önkéntes- és magánnyugdíjpénztári termékekre az SFDR hatálya.

- a 2. cikk 12. pontban meghatározott „pénzügyi termék” fogalom eltér a 2014/65/EU irányelv szerinti „pénzügyi eszköz” definíciótól. Az MNB ezzel kapcsolatosan fel kívánja hívni a figyelmet, hogy az SFDR termékszerű közzétételi kötelezettségeit a 2. cikk 12. pontban meghatározott pénzügyi termékek – azaz adott esetben a portfólió egésze, nem pedig a portfólióban lévő egyes eszközök – tekintetében szükséges teljesíteni;
- a 4. cikk (3) és (4) bekezdésben meghatározott 500 fős foglalkoztatotti létszámba beleértendők a leányvállalatok alkalmazottai, de biztosítók esetében nem értendők bele az alkuszok és a függő ügynökök, vagy más hasonló partnerszervezetek.

A tárgyi hatályt tekintve az MNB megjegyzi, hogy álláspontja szerint az SFDR hatálya nem csak az új értékesítésű, de az értékesítésből már kivont termékekre is kiterjed, így egyes közzétételi kötelezettségeket az SFDR hatályba lépése előtt megkötött, de jelenleg élő szerződésekre is megfelelően alkalmazni kell. Amennyiben tehát egy termék esetében új szerződés kötése már nincs lehetőség, de az adott termék lejáratára még nem következett be, úgy az ilyen termék tekintetében:

- minimálisan az SFDR 10. cikke alkalmazandó;
- az MNB jó gyakorlatnak tartja a 11. cikk alkalmazását;
- az MNB jelenlegi ismeretei alapján nem látja indokoltnak a szerződéskötést megelőző közzétételek (6.-9. cikkek) SFDR szerinti módosítását.

III. Az SFDR hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti helyzet kezelése

Az SFDR legtöbb rendelkezése 2021. március 10-től alkalmazandó.

Az SFDR-hez több, még elfogadás előtt álló RTS is kapcsolódik a 2a. cikk, a 4. cikk (6)-(7) bek., a 8. cikk (3) bek., a 9. cikk (5) bek., a 10. cikk (2) bek., valamint a 11. cikk (4) bek. szerinti felhatalmazás alapján. Ezek közül a társadalmi fenntarthatósággal foglalkozó 4. cikk (7) bekezdés szerinti RTS kidolgozási határideje 2021. december 30. napja, az összes többi RTS végső tervezetét azonban 2020. december 30-ig kellett volna az Európai Felügyeleti Hatóságoknak („ESA-k”) kidolgozniuk, melyre azonban nem került sor az SFDR-ben előírt határidőig. Az ESA-k ugyanakkor még 2020 áprilisában nyilvános konzultációra bocsátottak egy tervezetet („Konzultációs dokumentum”)¹², amely bizonyos fokig már eddig is jelezte az ESA-k által kidolgozandó RTS-javaslat főbb irányait. Végül 2021. február 4-én került sor az ESA-k végleges RTS-tervezetének („Final Report”) publikálására, illetve Európai Bizottságnak való megküldésére. Az ESA-k a dokumentum megküldésével egyidejűleg javasolták, hogy a majdan elfogadandó RTS alkalmazási határideje is 2022. január 1-re kerüljön átütemezésre.¹³

Megjegyzendő továbbá, hogy a 13. cikk (2) bekezdés szerint egy opcionális, további RTS is kapcsolódik az SFDR-hez. Emellett, a kifejezetten Taxonómia-komform termékekre vonatkozó részletszabályok tekintetében hat további RTS készítése van jelenleg folyamatban, a Taxonómia rendelet 25. cikke szerinti, az SFDR-t módosító rendelkezés alapján. Ezen RTS-ek tervezetei 2021. június 1. és 2022. június 1. között kerülnek az ESA-k által kidolgozásra az SFDR-ben foglalt ütemezés szerint.

Az Európai Bizottság 2020. október 20-i állásfoglalásában¹⁴ reflektált a már 2021. március 10-től alkalmazandó rendelkezések kapcsán relevanciával bíró, részletszabályokat tartalmazó RTS-ek hiányára, és többek között kiemelte, hogy az SFDR alkalmazása nem függ az RTS-ek elfogadásától, illetve hatálybalépésétől, ezért a pénzügyi szervezetnek meg kell felelniük az SFDR magas szintű („high level”) és elvi alapú („principle based”) követelményeinek. Az Európai Bizottság állásfoglalásában rámutat arra, hogy az RTS-ek csak később lesznek alkalmazandóak, mely mind a pénzügyi szervezeteknek, mind a felügyeleti

¹² <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/transparency-and-pillar-3/joint-rts-esg-disclosure-standards-financial-market-participants>

¹³ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2021_03_joint_esas_final_report_on_rts_under_sfdr.pdf

¹⁴ REF: Ares (2020) 567 8036 – 20/10/2020, elérhetőség: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/eba_bs_2020_633_letter_to_the_esas_on_sfdr.pdf

hatóságoknak lehetőséget biztosít arra, hogy felkészüljenek az RTS-ekben később lefektetendő részletszabályokkal kiegészített, teljesskörű szabályozás alkalmazására, illetve a megfelelés ellenőrzésére.¹⁵

Az ESA-k 2021. február 25-én közleményt¹⁶ („ESA Közlemény”) adtak ki, melyben bátorítják a tagállami felügyeleket arra, hogy az RTS alkalmazásának indulása előtti átmeneti időszakban az SFDR szabályainak való megfeleléshez a Final Report használatát szorgalmazzák.¹⁷

Az MNB a fentieknek megfelelően kétlépcsős folyamattal számol. Első lépésben, 2021. március 10-től teljesskörűen meg kell felelni minden olyan rendelkezésnek, melyre nem kerül RTS kidolgozásra (3. cikk, 5. cikk, 6. cikk, 12. cikk), és legfőbb elemeiben, az ésszerűen elvárható mértékig („alapvető szinten”) meg kell felelni azon cikkeknek is, melyekre még folyamatban van az RTS elfogadása és hatályba léptetése.¹⁸

Mindaddig, amíg az RTS-ek nem kerülnek elfogadásra és nem alkalmazandók, az MNB jó gyakorlatnak tartja, hogy a pénzügyi piaci szereplők a 4., 7., 8., 9., 10. valamint a 11. cikkek tekintetében a Final Report-ot¹⁹ használják az SFDR-nek való alapvető szintű megfeleléshez.

Az MNB megjegyzi továbbá, hogy az ESA-k 2021. január 7-én további állásfoglalást kértek az Európai Bizottságtól egyes kiemelt kérdésekben²⁰, mely állásfoglalás („Európai Bizottsági Állásfoglalás”) publikálása után további iránymutatásul szolgál majd.

IV. Általános megfontolások

Az MNB felhívja a figyelmet, hogy az SFDR számos rendelkezése azon pénzügyi piaci szereplőkre is vonatkozik, melyek egyáltalán nem rendelkeznek fenntartható befektetési termékkel vagy egyéb, az ESG-integráció valamely fokát megvalósító termékkel, szolgáltatással.

Az előbbiekhöz kapcsolódóan kiemelendő, hogy a fenntarthatósági kockázatok (3. és 6. cikkek), valamint a fenntarthatóság szempontjából káros hatások (4. és 7. cikkek) éppen azon pénzügyi piaci szereplők, illetve termékek esetében lehetnek jelentősebbek, melyek a fenntarthatósági tényezőket jelenleg nem, vagy csak csekély mértékben veszik figyelembe kockázatkezelésükben, befektetési politikájukban és egyéb folyamataikban. Például, amint a G20-ak által létrehozott, az Európai Bizottság részvételével működő Pénzügyi Stabilitási Tanács és további szervezetek számos jelentésben rámutattak, a fosszilis energiahordozókra épülő „hagyományos” vállalatokba való befektetések fokozottan kitétek a klímaváltozáshoz kapcsolódó úgynevezett átállási kockázatoknak.²¹

Az MNB általános megfontolásként kiemeli továbbá, hogy az SFDR átláthatóságra épülő szabályozási céljának teljesülési feltétele az SFDR szerinti közzétételek érthetősége, áttekinthetősége valamennyi felhasználó – a befektetők, fogyasztók, és a hatóságok – szempontjait figyelembe véve. Ez utóbbiakkal

¹⁵ „Therefore, all application dates are being maintained as laid down by the Regulation with effect from 2021 so financial market participants and financial advisers subject to the Regulation will need to comply with its high level and principle based requirements from that time. In order to provide financial market participants and financial advisers adequate time for implementation, the regulatory technical standards will become applicable at a later stage. This will also allow national competent authorities(...), to prepare for the orderly and effective supervision of compliance by financial market participants and financial advisers with the requirements of the framework.”

¹⁶ <https://www.eiopa.europa.eu/content/joint-esa-supervisory-statement-application-of-sustainable-finance-disclosure-regulation>

¹⁷ „For the sake of applying the provisions of the SFDR without the RTS during the interim period, national competent authorities are encouraged to refer financial market participants and financial advisers to the requirements set out in the draft RTS of the final report that has been submitted to the European Commission on 4 February 2021. The draft RTS can be used as a reference for the purposes of applying the provisions of Articles 2a, 4, 8, 9, and 10 of the SFDR in the interim period.”

¹⁸ Az SFDR emellett több cikk kapcsán későbbi megfelelést vár el, a 11. cikk (1)-(3) bekezdései 2022. január 1. napjától alkalmazandók, míg a 7. cikk (1) bekezdés előírásainak 2022. december 30-ig kell megfelelniük a pénzügyi piac szereplőinek. Az SFDR egyes cikkeinek hatálybalépését áttekinti az ESA Közlemény is, melynek tanulmányozását az MNB javasolja minden pénzügyi szervezetnek.

¹⁹ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2021_03_joint_esas_final_report_on_rts_under_sfdr.pdf

²⁰ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2021_02_letter_to_eu_commission_on_priority_issues_relating_to_sfdr_application.pdf

²¹ <https://www.fsb-tcfd.org/recommendations/>

összefüggésben az MNB technikai elvárása, hogy az elektronikus közzétételek kereshető (OCR) formát öltsenek. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha az SFDR-el kapcsolatos, honlapon megjelenített közzétételek a honlapok egy dedikált fenntarthatósági alpontjában jelennek meg, mivel az megkönnyíti a befektetők számára a fenntarthatósági vonatkozások elérését, áttekintését, megértését.

Az MNB tudomása szerint egyes, kisebb pénzügyi piaci szereplők illetve pénzügyi tanácsadók nem rendelkeznek saját honlappal, mellyel kapcsolatban az MNB felhívja a figyelmet, hogy az SFDR számos cikke feltételezi – azaz implicite megköveteli – a saját honlap meglétét. Tekintettel arra, hogy a biztosításközvetítő ügynökök adott versengő termék vonatkozásában egy biztosítóval állnak szerződéses kapcsolatban, az MNB megfelelő megoldásnak tekinti, ha az SFDR követelményeinek a biztosításközvetítő ügynök esetében az adott biztosító a saját honlapján tesz eleget.

Az SFDR követelményei feltételezik a befektetésekkel kapcsolatos ESG adatok meglétét. Az MNB tudatában van annak, hogy sem a külföldi, sem a hazai értékpapírok tekintetében nem feltétlenül állnak rendelkezésre teljeskörűen az adatok. Az MNB jó gyakorlatnak tartja, ha a pénzügyi piaci szereplő adathiány észlelése esetén kezdeményezi az adott kibocsátónál a szükséges adatok gyűjtését, riportálását vagy éppen az adatszolgáltatás minőségének javítását. Mindazonáltal a szervezeti szintű nyilatkozatokban az adatok elérhetőségével kapcsolatban felmerülő kockázatra utaló figyelemfelhívásnak helye lehet.

V. Az SFDR egyes rendelkezéseivel kapcsolatos iránymutatás

A 3., 4. és 5. cikkek szervezeti szintű követelményeket fogalmaznak meg.

Specifikusan a 3. cikkel kapcsolatban az MNB az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

- a fenntarthatósági kockázatoknak a befektetési döntéshozatali eljárásokba történő integrálása, valamint a fenntarthatósági kockázatoknak a befektetési, illetve biztosítási tanácsokba történő beépítése nem új követelmény, az SFDR csupán az ezzel kapcsolatos transzparencia terén fogalmaz meg új kötelezettségeket;
- az ÁÉKBV-alapkezelőkre²², az ABAK-okra²³, valamint a befektetési vállalkozásokra²⁴ vonatkozóan folyamatban van a 3. cikkhez kapcsolódó, felhatalmazáson alapuló uniós jogszabályok kiadása, de ezek részletes tartalmi elemeket szintén nem fognak tartalmazni a 3. cikk szerinti követelményekkel kapcsolatban;
- az MNB mindazonáltal javasolja, hogy a fenntarthatósági kockázatok között minimálisan az alábbiakra térjen ki a 3. cikk szerinti politika:
 - a klímaváltozás fizikai kockázataira;
 - a klímaváltozáshoz kapcsolódó átállási kockázatra;

melyekhez a használható definíciókat az Európai Bizottság lábjegyzetben hivatkozott ajánlása²⁵ tartalmazza. Értelemszerűen a 3. cikk szerinti követelményeinek való megfeleléshez nem elegendő a kockázati tényezők ezen kockázatokkal való (mechanikus) kiegészítése és az itt hivatkozott definíciók beemelése a politikákba,

²² Draft UCITS delegated directive as regards the sustainability risks and sustainability factors to be taken into account for Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities; elérhetőség: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/DOC/?uri=PI_COM:Ares\(2020\)2955256&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/DOC/?uri=PI_COM:Ares(2020)2955256&from=EN)

²³ Draft AIFMD delegated regulation as regards sustainability risks and sustainability factors to be taken into account by Alternative Investment Fund Managers; elérhetőség: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/DOC/?uri=PI_COM:Ares\(2020\)2955203&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/DOC/?uri=PI_COM:Ares(2020)2955203&from=EN)

²⁴ Draft COMMISSION DELEGATED REGULATION amending Delegated Regulation (EU) 2017/565 as regards the integration of Environmental, Social and Governance (ESG) considerations and preferences into the investment advice and portfolio management; elérhetőség: https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/mifid-delegated-act-2018_en.pdf

²⁵ Európai Bizottság (2019): A nem pénzügyi jelentéstételre vonatkozó iránymutatás: Az éghajlattal kapcsolatos információk jelentésére vonatkozó kiegészítés (2019/C 209/01). Elérhetőség: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

illetve a kezelési szabályzatokba, mivel az SFDR elvárása, hogy a pénzügyi piaci szereplők azt mutassák be, hogy e kockázatokat ténylegesen hogyan integrálják megfelelő folyamataikba.

A 4. cikkel kapcsolatban az MNB az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

- A fenntarthatóság szempontjából káros hatások mérése, becslése és ezen keresztül az átláthatóság biztosítása az SFDR egyik legfontosabb célja. Az MNB tudatában van annak, hogy a 4. cikk (és a termékszerű hatásokkal foglalkozó 7. cikk) szerinti közzétételek különösen adatigényesek, illetve módszertanilag is rendkívül komplexek, mindazonáltal bátorítja a pénzügyi piaci szereplőket, hogy akkor is törekedjenek a cikkben foglalt közzétételekre, ha nem tartoznak a 4. cikk (3) vagy (4) bekezdés szerinti kötelezett körbe;
- a 4. cikk (1) bekezdés b) pontja szerint eljáró pénzügyi piaci szereplőket az MNB arra is bátorítja, hogy ha külső akadályok (például adathiány, módszertani bizonytalanság, szabályozási kérdések) miatt nem képesek a 4. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint eljárni, akkor e tényezőkről kezdeményezzenek konzultációt az MNB-vel, amely megvizsgálja, hogy szabályozóként módjában áll-e az esetleges akadályok leküzdésére érdekében lépéseket tenni.

A 6. cikkel kapcsolatban az MNB az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

- Az MNB a 6. cikk (1) bekezdés b) illetve a (2) bekezdés b) pontok kapcsán jelenleg a megfelelő historikus adatok hiánya miatt nem tartja elvárhatónak, hogy a pénzügyi piaci szereplők pontos, modellezett és részletes kalkulációkat mutassanak be, ugyanakkor azt igen, hogy a releváns és elérhető adatok alapján bemutatott értékelések érthetőek és kellően konzervatívak legyenek. A „konzervatív” értékelés követelménye azt jelenti, hogy a pénzügyi szervezet minimálisan azt elemezze, hogy a szennyező, környezetileg kevésbé fenntartható vagy a környezeti anomáliák fizikai hatásainak kitett ágazatok, illetve az ilyen módon működő kibocsátók értékpapírjai esetében a fenntarthatósági kockázatok milyen mértékben gyakorolhatnak negatív hatásokat a hozamokra.
- az MNB az említett értékelésekhez a TCFD-ajánlások²⁶ és az abban hivatkozott további elemzések, a UNEPFI vonatkozó tanulmányainak²⁷ használatát jó gyakorlatnak tartja;
- önmagában az a tény, hogy egy termék sem az SFDR 8., sem 9. cikke alá nem sorolható – azaz érdemi ESG jellemzővel nem rendelkezik – nem jelenti azt, hogy az SFDR 6. cikkében foglalt elvárásoknak eleget lehetne tenni azzal, hogy a pénzügyi szervezet a Taxonómia rendelet 7. cikkében leírt mondatot megjeleníti. A Taxonómia rendelet ezen cikke ugyanis az említett mondatot mint az SFDR 6. cikke szerinti információkhoz csatolandó (azt kiegészítendő) információként követeli meg.

Az MNB megítélése szerint nincs akadálya annak, hogy a pénzügyi piaci szereplők a termékszerű közzétételeikben egyes termékek esetében a 4. cikk (1) bekezdés a) pont, (3) és (4) bekezdés szerinti szervezeti szintű közzétételben megfogalmazottaktól részben vagy egészben eltérő tartalmú nyilatkozatot tegyenek. Elvileg elképzelhető, hogy bár szervezeti szinten figyelembe veszik a befektetési döntéseknek a fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt főbb káros hatásait, de – például adathiány miatt – ez egyes termékek esetén mégsem teljesül. Ilyen esetekre elvárt ugyanakkor az MNB részéről, hogy a pénzügyi piaci szereplő a 6. cikk (3) bekezdés szerinti közzétételekben egyértelműen és transzparensszen megjelenítse, hogy bár alkalmazza a 4. cikk (1) bekezdés a) pontját, de az adott termék esetében nem vagy nem teljes körűen veszi figyelembe a fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt főbb káros hatásokat, és annak világos indokát is megadja.

²⁶ <https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2020/10/FINAL-2017-TCFD-Report-11052018.pdf>

²⁷ <https://www.unepfi.org/wordpress/wp-content/uploads/2019/05/TCFD-Changing-Course-Oct-19.pdf>

Az MNB a 7., 8. és 9. cikkeket összefüggésben az állampapírok SFDR szerinti közzétételekben való kezelésében - a Final Reportban foglaltakat is figyelembe véve - az alábbiakat jó gyakorlatnak tartja:

- a 7. cikk esetében a nem zöld állampapírok arányának megjelenítése;
- a 8-9. cikk szerinti közzétételben a pénzügyi piaci szereplő által az eszközallokáció során eldöntendő, hogy az állampapír része-e a környezeti vagy társadalmi jellemzőket előmozdító, a fenntartható befektetést vagy szén-dioxid-kibocsátás csökkentést célzó portfóliónak. Amennyiben igen, úgy azt kell megjeleníteni, hogy mindez hogyan valósul meg (például a befektetési politikában a befektetések szűkítése zöld államkötvényekre vagy éppen magas ESG minősítések országok kötvényeire stb).

Derivatívák esetében a 8-9. cikknek való megfeleléshez az MNB szintén az előbbiek szerintit tartja jó gyakorlatnak, és megjegyzi, hogy a Final Riport külön alpontot irányoz elő, melyben megjelenítendő, hogy a derivatívák miként mozdítják elő a környezeti vagy társadalmi jellemzőket vagy járulnak hozzá a fenntartható befektetési vagy szén-dioxid-kibocsátás csökkentési célhoz.

VI. Alapkezelőkkel kapcsolatos specifikus iránymutatások

Az MNB fontosnak tartja a BAMOSZ befektetési alapok kategorizálási szabályzatának ESG besorolásai²⁸ és az SFDR szerinti besorolások harmonizáltságát. Az MNB megjegyzi, hogy jelen Vezetői Körlevél kiadásakor a BAMOSZ besorolási rendszerének SFDR-rel való összhangba hozatala folyamatban van.

Az SFDR 6. cikke azt az elvárást támasztja az alapkezelővel szemben, hogy az érintett „termékek”, így a befektetési alapok (ABA-k és ÁÉKBV-k) tájékoztató dokumentumaiban mutassa be a fenntarthatósági kockázatok befektetési döntésekbe való integrálásának a módját, valamint az e kockázatok által az adott termék hozamára gyakorolt valószínű hatások értékelésének az eredményeit. További elvárás az SFDR 6. cikk (1) bekezdése értelmében, hogy amennyiben az alapkezelő a fenntarthatósági kockázatokat nem minősíti relevánsnak, annak indokaira adjon magyarázatot a tájékoztatóban, illetve a kezelési szabályzatban.

Az MNB megítélése szerint nyilvános befektetési alapok esetében az SFDR hatályba lépésével együtt járó kezelési szabályzat módosítás engedélyköteles volta annak függvénye, hogy az alapkezelő e rendelet alkalmazásával összefüggésben módosítani kíván-e az alap befektetési politikáján, vagy annak kockázati jellegén.

Az SFDR hatályba lépésével ugyanis nem jönnek létre az adott pénzügyi termékre, annak hozamára hatást gyakorló új kockázatok, a rendelet 6. cikke az alapok széles körére vonatkozóan csupán annyiban változtat a működési környezeten, hogy elvárást támaszt ezeknek a már létező kockázatoknak a részletes bemutatására, egyfajta fenntarthatósági tudatosságra ösztönözve ezáltal az alapkezelőt és az alap befektetőit egyaránt. A 6. cikk által támasztott információközlés követelménye tehát az MNB véleménye szerint ezekben az esetekben a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény 72. § (4) bekezdés c) pontja keretében, nem felügyeleti engedélyköteles módosításként értelmezhető.

Ki kell emelni ugyanakkor, hogy amennyiben az SFDR implementálása során az alapkezelő egy általa kezelt nyilvános alap tekintetében olyan döntést hoz, hogy a jogalkotói szándéknak való mélyebb megfelelés érdekében változtatást eszközöl az adott alap befektetési politikájában vagy kockázati jellegében, abban az esetben a kezelési szabályzat módosítása nem nélkülözheti az MNB előzetes engedélyét.

Továbbá az MNB véleménye szerint az SFDR 6. cikke által támasztott követelmény megfelelése céljából nyilvános nyíltvégű befektetési alapok esetében a Kezelési szabályzat „26. Kockázatok”, valamint „51. Minden olyan további információ, amely alapján a befektetők kellő tájékozottsággal tudnak határozni a felkínált

²⁸ https://www.bamosz.hu/web/guest/szabalyzatok/-/document_library_display/xQ5D/view/35506

befektetési lehetőségről” elnevezésű fejezeteiben szükséges feltüntetni a releváns információkat. Amennyiben az SFDR előírásait figyelembe véve az alapkezelő az adott alap befektetési politikájának módosítása mellett dönt, már engedélyköteles módosítás keretében az előbb említett pontok mellett a kezelési szabályzat befektetési politikát tartalmazó III. fejezetének módosítása is szükségessé válik. A tájékoztató esetében annak 3.10. pontja érintett.

Zártkörű értékpapír- és ingatlanalap esetében a 37-38. (kockázatok) és 65. (minden olyan további információ, amely alapján a befektetők kellő tájékozottsággal tudnak határozni a felkínált befektetési lehetőségről) pontok, valamint adott esetben a VI. fejezet (befektetési politika) módosítása lehet szükséges, míg kockázati- és magántőkealapok esetében újabb pont létrehozása is szükségessé válhat a kezelési szabályzaton belül.

Mind nyilvános, mind zártkörű nyíltvégű „ESG” alapok esetén az SFDR 8. cikk (1) és (2) bekezdésének való megfelelés céljából az alapkezelő a vonatkozó információkat a kezelési szabályzat mellékleteként is bemutathatja (mely esetben a melléklet meglátására szembetűnően hivatkozni kell) az SFDR felhatalmazáson alapuló rendeletének tervezetében („Final Report”) foglaltak szerint. „ESG” alapok esetében az MNB a tervezet további, SFDR 8. és 9. cikkével kapcsolatos előírásainak figyelembe vételét is javasolja az alapkezelők számára.

Fentiekén túl zártvégű alapok esetében nincs szükség a kezelési szabályzat módosítására, mivel a szerződéskötést megelőző közzétételekről ezen befektetési alapok esetében már nem beszélhetünk, továbbá ezen alapok tájékoztatójának módosítására sincs már mód a jegyzési eljárás lezárását követően.

VII. Biztosítókkal kapcsolatos specifikus iránymutatások

Az MNB értelmezése szerint az SFDR 6. cikk (3) bekezdés b) pontjának megfelelő szerződéskötés előtti közzététel helyének a biztosító eszközalapjainak befektetési politikája tekinthető.

A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit.) 107. § (1) bekezdés a) pontja alapján a befektetési politikában szükséges megjeleníteni a különböző portfóliókat, eszközöket érintő kockázatokat. A befektetési politika tartalmi elemeire vonatkozóan a Bit. 12. melléklete – a kockázatok ismertetését illetően e melléklet 7. pontja, a referencia index tekintetében pedig a 10. – tartalmaz előírásokat. Ezért – különös tekintettel az SFDR 6. cikk (1) bekezdés b) pontjára, 8. cikk (1) bekezdés b) pontjára és 9. cikk (1) bekezdésére – az MNB a közzététel leginkább megfelelő dokumentumának a befektetési politikát tekinti, és elvárja, hogy a biztosítók az SFDR-ben a szerződéskötést megelőzően előírt nyilatkozatokat, közzéteendő információkat a befektetési politikában jelenítsék meg.

Ugyanakkor e közzététel – és a befektetési politika ehhez szükséges kiegészítése – nem a befektetési politika Bit. 107. § (3) bekezdése szerinti módosításnak minősül, tekintettel arra, hogy e kiegészítés külön jogszabály, közvetlenül alkalmazandó EU-rendelet alapján szükséges, ehhez nem kell a Bit. külön és kifejezett felhatalmazása. A kiegészítés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a szükséges információ maga helyezendő-e el a befektetési politikában, vagy RTS, illetve a Final Report különös rendelkezése alapján a lényegi információk külön (függelékben) jelenítendőek meg, és a befektetési politika csupán erre mutató feltűnő hivatkozást, utalást tartalmaz.

Az MNB kiemeli, hogy a Bit. 270. §-a alapján a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások eszközalapaival kapcsolatos bejelentési kötelezettség értelmében életbiztosításai mellé kínált eszközalap bevezetése, megszüntetése, illetve módosítása esetén a biztosító köteles az adott eszközalap bevezetését, megszüntetését, illetve módosítását követő 15 munkanapon belül bejelenteni.

VIII. Önkéntes és magánnyugdíjpénztárakkal kapcsolatos specifikus iránymutatások

Az MNB értelmezése szerint az SFDR 6. cikk (1) bekezdés, illetve (3) bekezdés f) pontjának – továbbá a 7.-9. cikkben foglaltaknak – megfelelő közzétételnek a pénztár befektetési politikája, továbbá amennyiben a

pénztár választható befektetési portfólió rendszert működtet, a választható portfólió rendszer szabályzata („VPR szabályzat”) együttesen tekinthető. Az MNB elvárja, hogy az SFDR kötelező alkalmazásának napjáiig a pénztárak az SFDR-ben meghatározott, közzéteendő információkat, nyilatkozatokat, leírásokat az SFDR-nek megfelelően építsék be befektetési politikájukba, tekintettel a befektetési politika tartalmát meghatározó jogszabályi rendelkezésekre²⁹. Az MNB elfogadható gyakorlatnak tartja, ha a VPR szabályzatot érintő, szükséges módosításokat annak soron következő felülvizsgálata alkalmával végzik el az ilyen rendszert működtető pénztárak. Ezzel szemben a befektetési politikát az SFDR elvárt alkalmazásának időpontjáig, 2021. március 10-ig módosítani szükséges az önkéntes-, illetve magánnyugdíjpénztáraknak. (A befektetési politika módosítása igazgatótanácsi hatáskörbe tartozó döntés, a közgyűlés, küldöttközgyűlés összehívása nem szükséges, a módosításhoz engedélyezési eljárás sem kapcsolódik.)

Figyelemmel arra, hogy az Öpt. 49/B. § (4) bekezdése és az Mpt. 68/B. § (2) bekezdése szerint a VPR szabályzatnak egyebek mellett tartalmaznia kell a tagok tájékoztatásának tartalmát és szabályait, az MNB javasolja az ilyen rendszert működtető önkéntes nyugdíjpénztáraknak és a magánnyugdíjpénztáraknak, hogy az SFDR-ben megfogalmazott fenntarthatósági jellemzőkből származó kockázatokhoz kapcsolódó információk befektetési politikában történő megjelenítésére való utalást a VPR szabályzatban tüntessék fel annak következő felülvizsgálatakor.

A honlapon történő közzétételekkel kapcsolatosan az MNB a jó gyakorlatnak azt tartja, ha a szükséges információkat a honlap elkülönített, erre kijelölt, könnyen hozzáférhető részén jelenítik meg a pénztárak. Ilyen elkülönített honlapszekció hiányában azt is elfogadhatónak tekinti, amennyiben az SFDR által, hangsúlyosan annak 3., 4. és 10. cikkeiben elvárt közzétételeket is a befektetési politikában jelenítik meg a pénztárak, azonban kiemelt figyelemmel kell lenniük az SFDR 10. cikk (1) bekezdése záró albekezdésében foglaltakra, miszerint az érdemi ESG jellemzővel rendelkező portfóliók esetén a közzéteendő információknak egyértelműnek, tömörnek és a befektetők számára érthetőnek kell lenniük, továbbá az információkat pontosan, tisztességesen, egyértelműen, nem félrevezető módon, egyszerűen és tömören, a honlap feltűnő, könnyen hozzáférhető helyén kell közzétenni.

Az MNB hangsúlyozza, hogy az SFDR 4., 6., 8., 9. és 10. cikke kapcsán a kiadandó, jelen Vezetői Körlevél III. fejezetében már hivatkozott RTS-ek, illetve a Final Report részletes és gyakorlati szempontú előírásokat – többek között természetesen formaiakat is – adnak a különféle közzétételekkel kapcsolatban; ezek mielőbbi megismerése a gyakorlati kérdések megválaszolásában jelentős segítséget nyújthat.

IX. Pénzügyi tanácsadókkal kapcsolatos specifikus iránymutatások

Jelen Vezetői Körlevél II. pontjában az SFDR 17. cikk (1) bekezdése alapján meghatározott „foglalkoztatottak” alatt az MNB a közvetítési tevékenységet végző természetes személyeket érti, mely magába foglalja a közvetlenül az alkusszal és a többes ügynökkel munkaviszonyban álló közvetítő természetes személyek és az alkusz és a többes ügynök alvállalkozójával munkaviszonyban vagy egyéb jogviszonyban álló közvetítő természetes személyeket is. A foglalkoztatottak körébe nem tartoznak a kiegészítő biztosításközvetítői tevékenységet végző megbízott alvállalkozó gazdálkodó szervezetek és természetes személyek.

Az SFDR 5. cikk (1) bekezdésben említett információkat a pénzügyi tanácsadóknak javadalmazási politikába kell belefoglalni. Az MNB értelmezése szerint az SFDR alkalmazása körében a pénzügyi tanácsadók tekintetében a biztosítási alapú befektetési termékek kapcsán javadalmazási politikának minősül minden olyan belső szabályozó dokumentum, ami a biztosítási értékesítésről szóló (EU) 2016/97 európai parlamenti és tanácsi irányelv („IDD irányelv”) 27. cikkében³⁰ meghatározott összeférhetlenség megelőzésével kapcsolatos megállapításokat, rendelkezéseket tartalmazza. Az SFDR preambuluma (22) bekezdése

²⁹ Az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási szabályairól 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 16. §-a; a magánnyugdíjpénztárak befektetési és gazdálkodási tevékenységéről 282/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet 10. §-a

³⁰ Bit 166/C. § (1) bekezdése., 378. § (7) bekezdése

értelmében a pénzügyi tanácsadóknak törekedniük kell arra, hogy a javadalmazás szerkezete ne ösztönözzön túlzott kockázatvállalásra a fenntarthatósági kockázatok tekintetében és kapcsolódjon a kockázattal korrigált teljesítményhez.

Az SFDR 6. cikk (2) bekezdés értelmében a fenntarthatósági kockázatok integrálásának átláthatósága érdekében a pénzügyi tanácsadók a szerződéskötés előtti közzétételekben kötelesek feltüntetni az SFDR 6. cikkben meghatározottakat. Az SFDR szerint a szerződéskötés előtti közzétételeket, az IDD irányelv 29. cikkében³¹ „Az ügyfelek tájékoztatása” szakaszban leírtakkal összhangban kell értelmezni.

A 2. cikk 11. pont c)-f) pont szerinti pénzügyi tanácsadók termékszintű közzétételi kötelezettségei az SFDR 2. cikk 12. b) és f) pontok szerinti ABA és ÁÉKBV pénzügyi termékek vonatkozásában teljesítendőek.

X. Egyéb rendelkezések

Kérem a pénzügyi szervezetet, hogy a jövőben a fentiekben leírtak maradéktalan figyelembevételével járjon el az SFDR alkalmazásával kapcsolatban.

Az MNB a Vezetői Körlevélben foglaltak teljesülését a fokozatosság elvét figyelembe véve fogja felügyeleti illetve ellenőrzési tevékenysége keretében figyelemmel kísérni, illetve ellenőrizni. Tekintettel az RTS-ek kiadásával kapcsolatos körülményekre, az MNB elsősorban a jogalkotó által kitűzött célok mind teljesebb elérésének az irányába ható, támogató jellegű tevékenységet kíván felügyeleti minőségében ellátni.

Az MNB jelen Vezetői Körlevelet honlapján közzéteszi.

Köszönöm szíves együttműködését.

Budapest, 2021. március 17.

Dr. Kandrács Csaba
a Magyar Nemzeti Bank alelnöke
ELEKTORNIKUSAN ALÁÍRT IRAT

³¹ Bit. 166/D. §-a, 158/B. §-a, valamint a 378. § (6)-(7) bekezdései